

[Krag.]

denne Tilbagebetalingspligt betyder saa meget mindre, som Lovforslaget overalt, hvor Talen er om Stiftelse af Kommunegæld, giver Anvisning paa Eftergivelse, saafremt det tør antages, at den vedkommende kan klare sig selv uden at stifte ny Kommunegæld. Jeg synes egentlig, at hvis det kan antages, at den vedkommende kan klare sig selv uden at stifte ny Gæld, saa skulde man have sin Opmærksomhed henvendt paa, om han ikke med Tiden kunde komme saa vidt, at han kunde betale tilbage i det mindste noget af den Gæld, han i en mindre heldig Fortid havde stiftet. Men det gør man ikke. Kommer vedkommende i saadanne Forhold, at han har Udsigt til at kunne klare sig uden at stifte ny Gæld, skal Gælden eftergives ham, og har han ikke stiftet ny Gæld i Løbet af 2 Aar, skal den tidligere stiftede eftergives. Kommunegæld, det er, som sagt, en camoufleret Gave, det er det gamle Almisser i en Forklædning, som sandelig ikke virker hemmende paa Begæret, men snarere fremmende.

Hvis den vedkommende — jeg til- lader mig ogsaa at pege paa denne Enkelth- ed, fordi den er interessant — forlanger at stifte Kommunegæld som Følge af, at han ikke vil paatage sig Arbejde, der er ham tilbudt, skal Laanet ydes ham, naar Arbejdet ikke vilde blive overenskomst- mæssigt betalt. Se, her er en Bestem- melse, som kan give Anledning til, jeg havde nær sagt hvad som helst, som kan skabe Retsgrundlag i hvilke som helst Tilfælde, hvor en arbejdssky Person hel- lere søger offentlig Forsorg end Under- hold gennem eget Arbejde. Thi hvad en overenskomstmæssig Løn betyder, er under Hensyn til Specialiseringen indenfor det enkelte Fag noget overordentlig tvivlsomt, det har vi mange Gange drøftet i Forbin- delse med Arbejdsløshedslovgivningen. Og altsaa end ikke dette, at den vedkom- mende kan faa for det Arbejde, der er ham tilbudt, den paa Egnen gængse Betaling, ikke en Gang dette udelukker ham i Virkeligheden fra at kunne stifte Kommunegæld. Jeg vil sige til den højt- ærede Minister, at det Organisationsærinde, han her gaar, tror jeg han burde have und- lædt, og jeg tror, at gennem en saadan Be- stemmelse legaliseres Muligheder for en Blokning af offentlige Kasser, som er egnet til at vække den største Uvillie i vide Kredse af Befolkningen. Det har man Gang paa Gang peget paa, at løber den sociale Lov- givning nogen Fare i Fremtiden, er det først og fremmest derved, at man giver

den en Udformning, som fremtvinger Uvillie mod den i mange Sind.

Jeg kan med Tilfredshed se, at Hjelpe- kasserne afskaffes. Jeg synes, det er meget godt, thi med den Udvikling, vi paa dette Omraade har gennemløbet, maa det er- kendes, at en Fortsættelse vilde føre ud i Tilstande, som Samfundet aldeles ikke vilde være i Stand til at bære; og det har jo vist sig, at de Forsøg, som er gjort paa at lægge Hjelpekaselovgivningen, indenfor fa- ste, om end vide Rammer, er strandet. Derfor er der vel ikke andet at gøre end det, den højtærede Minister foreslaar: Hjel- pekassernes Ophævelse. Det er klart, at naar det sker, maa noget andet sættes i Stedet, og dette andet er vi selvsagt villige til sagligt og velvilligt at overveje med den højtærede Minister. Men jeg maa udtale min Frygt for, at det, som Ministeren paa mange Steder foreslaar sat i Stedet, er værre end det, der fjernes. Kun naar Kom- munegælden antager et saadant Omfang, at den er Udtryk for fuld Forsørgelse, kan Kommunalbestyrelsen bestemme . . . Den skal ikke, den kan bestemme. Ja, den højtærede Minister ryster paa Hovedet og vil vel sagtens derigennem sige, at „kan“ og „skal“ her er det samme. Det er ikke Tilfældet; det at Kommunen kan bestem- me, vil i de fleste Tilfælde afgjort blive til, at der intet bestemmes. Den kan alt- saa bestemme, at Hjælpen fremtidig be- trages som Fattighjælp med Tab af Valg- ret og Valgbarhed. Men Virkningen bort- falder efter Forløbet af 2 Aar, og den kan slet ikke tillægges Hjælpen, naar store For- sørgelsesbyrder, Sygdom og lignende er Aarsagen; det er der vel i og for sig ikke noget at sige til; naar virkelig stor Forsørgelsesbyrde, som vedkommende ikke frivillig har paataget sig, naar Vanskelig- heder som Følge af Sygdom, som han ikke har været i Stand til at afværge, er Aar- sagen, kan dette muligvis være rimeligt; og en human Betragtning tillægger det jo ogsaa Rimelighed. Men hvad er dette til syvende og sidst andet, højtærede Hr. Minister, end Hjelpekasserne lyslevende genopstaaet i et moderniseret Klædebon, i et nyt Udstyr, som jeg maa anse for farligt? Retten træder i Stedet for Hjelpe- kassens Skøn, Laanet i Stedet for Gave. Enhver Retsvirkning er fjernet. Den, der lever af offentlig Forsørgelse, men i øvrigt ikke er uhæderlig, faar automatisk sine borgerlige Rettigheder tilbage nogenlunde omgaende. Han gør det for saa vidt ogsaa nu, men Tempoet er dog ikke saa vold- somt som det, den højtærede Minister vil